

PŘIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0450

Přezkum provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí (EIR)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. listopadu 2017 o přezkumu provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí (EIR) (2017/2705(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 3. února 2017 nazvané „Přezkum provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí: společné výzvy a jak sjednotit úsilí za účelem dosažení lepších výsledků“ (COM(2017)0063), které je připojeno ke 28 zprávám o jednotlivých zemích,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 27. května 2016 nazvané „Dosahování přínosů politik EU v oblasti životního prostředí s pomocí pravidelného přezkumu jejich provádění“ (COM(2016)0316),
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1386/2013/EU ze dne 20. listopadu 2013 o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 „Spokojený život v mezích naší planety“¹ (7. akční program pro životní prostředí),
- s ohledem na rezoluci přijatou Valným shromážděním OSN dne 25. září 2015 s názvem „Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030“ (A/RES/70/1),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. listopadu 2016 nazvané „Další kroky k udržitelné evropské budoucnosti – evropské úsilí v oblasti udržitelnosti“ (COM(2016)0739),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. května 2017 s názvem „Evropský semestr 2017: doporučení pro jednotlivé země“ (COM(2017)0500),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 2. prosince 2015 s názvem „Uzavření cyklu – akční plán EU pro oběhové hospodářství“ (COM(2015)0614),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 26. ledna 2017 o provádění akčního plánu pro oběhové hospodářství (COM(2017)0033),
- s ohledem na otázky položené Radě (O -000065/2017 – B8-0606/2017) a Komisi (O-000066/2017 – B8-0607/2017) o přezkumu provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí (EIR),
- s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost

¹ Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 171.

potravin,

- s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU má přísné právní předpisy v oblasti životního prostředí, ale dlouhodobým problémem je jejich nedostatečné a chybné provádění; vzhledem k tomu, že tyto nedostatky v provádění ohrožují udržitelný rozvoj, mají nepříznivé přeshraniční dopady na životní prostředí a lidské zdraví a vyplývají z nich značné socioekonomické náklady; vzhledem k tomu, že kromě toho nedostatky v provádění oslabují důvěryhodnost EU;
- B. vzhledem k tomu, že 70 % právních předpisů EU v oblasti životního prostředí je prováděno regionálními a místními orgány;
- C. vzhledem k tomu, že přezkum provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí (EIR) a 28 zpráv o jednotlivých zemích znovu ukázaly, že provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí v EU není jednotné, ale dramaticky se liší jak mezi jednotlivými členskými státy, tak mezi různými environmentálními oblastmi; konstatuje však, že existují společné problematické oblasti, ve kterých je provádění napříč EU neuspokojivé, a že tyto oblasti se často týkají nejvážnějších zdravotních hrozeb spojených s působením životního prostředí;
- D. vzhledem k tomu, že podávání zpráv každé dva roky je velmi důležité pro informování o skutečném stavu provádění v jednotlivých členských státech, ale neméně důležitý je rovněž pravidelný monitoring;
- E. vzhledem k tomu, že EIR se zabývá důležitými částmi právních předpisů EU v oblasti životního prostředí, avšak je potřeba jej dále rozšířit, aby bylo možné poskytnout systematictější řešení problémů vyplývajících z udržitelného rozvoje životního prostředí;
- F. vzhledem k tomu, že EIR by měl být meziodvětvovým nástrojem umožňujícím vyhodnotit dopady na životní prostředí v dalších oblastech, například v zemědělství, rybolovu, průmyslu, dopravě, lesnictví a regionální politice obecně;
- G. vzhledem k tomu, že Komise by se měla zaměřit na dosažení lepší srovnatelnosti údajů použitých při posuzování výsledků členských států; vzhledem k tomu, že rozdíly mezi daty shromážděnými v jednotlivých členských státech představují značnou překážku pro jejich srovnatelnost a v konečném důsledku pro posouzení samotné;
- H. vzhledem k tomu, že do EIR je důležité zahrnout všechny příslušné orgány, a to způsobem, který je v souladu s institucionálním uspořádáním jednotlivých členských států; vzhledem k tomu, že je zvláště důležité zdůraznit, že v některých členských státech mají regiony plnou pravomoc v oblasti právních předpisů v oblasti životního prostředí;
- I. vzhledem k tomu, že přezkum provádění právních předpisů EU je nástrojem, který plně doplňuje další nástroje zaměřující se na lepší provádění, jako jsou síť Evropské unie pro provádění a vymáhání práva v oblasti životního prostředí (IMPEL) a projekt „Make it Work“;
- J. vzhledem k tomu, že EIR by měl být vnímán jako nástroj pro politickou diskuzi, zejména na úrovni ministrů, a nikoli jen jako technický nástroj;

Význam a kontext EIR

1. vítá iniciativu Komise zavést přezkum provádění předpisů EU v oblasti životního prostředí (EIR) a uznává jeho obrovský potenciál, v případě, že mu bude přikládán

náležitý politický význam a že bude plně transparentní; zdůrazňuje, že EIR má potenciál zařadit problémy s prováděním na přední místa politického programu, sloužit jako systém včasného varování pro subjekty s rozhodovací pravomocí a v konečném důsledku zlepšit provádění právních předpisů EU a politiky v oblasti životního prostředí;

2. připomíná, že Parlament několikrát vyzval Komisi, aby se aktivněji podílela na monitorování, řízení a podpoře provádění právních předpisů a politiky v oblasti životního prostředí, například pokud jde o směrnice o ochraně přírody; domnívá se, že Komise by měla jednat rázně v případech porušení a aktivně využít všechna platná legislativní opatření, která má k dispozici;
3. podporuje meziodvětvový, mnohostranný a komplexní přístup Komise, který je pro provádění změn v praxi klíčový; vítá skutečnost, že EIR identifikuje hlavní příčiny nedostatečného provádění a navrhuje opatření pro konstruktivní řešení těchto problémů;
4. domnívá se, že EIR by měl být jedním z nástrojů využívaných k dosažení lepší soudržnosti s cíli udržitelného rozvoje a k posouzení pokroku, kterého dosáhly členské státy a Unie při plnění cílů udržitelného rozvoje významných z hlediska životního prostředí; vyzývá v tomto ohledu Komisi, aby podrobněji určila, jak provádění právních předpisů EU v oblasti životního prostředí rovněž napomáhá provádění příslušných cílů udržitelného rozvoje a dodržení specifických ukazatelů cílů udržitelného rozvoje a cílů členských států EU;
5. uznává, že EIR může také sloužit jako preventivní nástroj a mohl by tudíž snížit počet řízení o nesplnění povinnosti; zdůrazňuje však, že EIR nemá nahradit či zpozdit nezbytné řízení o nesplnění povinnosti zahájené Komisí;

Jak zlepšit EIR a dosáhnout lepších výsledků

6. vítá skutečnost, že EIR zahrnuje většinu tematických cílů 7. akčního programu pro životní prostředí; vyjadřuje však politování nad tím, že nezahrnuje důležité oblasti, jako je změna klimatu, opatření v oblasti energetické účinnosti a úspor energie, chemické látky a průmyslové emise a rovněž některé systémové a environmentální problémy související s energetikou, dopravou, výrobky a regionálními politikami, a vyzývá Komisi, aby zajistila, aby byly tyto oblasti zahrnuty do budoucích verzí; zdůrazňuje, že stávající údaje již zveřejněné Evropskou agenturou pro životní prostředí by mohly umožnit alespoň předběžnou analýzu provádění právních předpisů v oblasti změny klimatu a opatření v oblasti energetické účinnosti a úspor energie na úrovni EU i členských států;
7. dále vyjadřuje politování nad tím, že nebyly vyřešeny zásadní otázky, jako jsou rezidua hormonů a léčiv v odpadních, povrchových a podzemních vodách a jejich dopad na pitnou vodu, lidské zdraví, biologickou rozmanitost a (vodní) životní prostředí, a vyzývá Komisi, aby zajistila jejich zahrnutí do budoucích verzí;
8. zdůrazňuje, že Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 na celosvětové úrovni a 7. akční program pro životní prostředí na úrovni EU vytvářejí rámec pro progresivní environmentální politiku;
9. domnívá se, že pevnější propojení mezi EIR a evropským semestrem by bylo přínosem pro soudržnost unijní činnosti;
10. zdůrazňuje, že omezená dostupnost údajů může vést k nedostatkům v provádění a obtížím při přezkumu provádění;

11. zdůrazňuje význam harmonizace údajů a cyklů podávání zpráv pro zefektivnění budoucích přezkumných postupů; vyzývá Komisi, aby zlepšila porovnatelnost údajů a zahrnula do budoucích EIR zvláštní část věnovanou hodnocení kvality podávání zpráv a údajů poskytnutých členskými státy podle různých směrnic; zdůrazňuje význam bezpečného sdílení elektronických údajů pro snadnější podávání zpráv členskými státy;
12. zdůrazňuje, že je důležité podporovat kvalitativní hodnocení s kvantitativními cíli; v tomto ohledu se domnívá, že lepší spolupráce s Evropskou agenturou pro životní prostředí by pomohla vytvořit vhodné ukazatele;
13. zdůrazňuje, že EIR by měl zahrnovat hodnocení všech závažných problémů a případných neslučitelných cílů environmentálních politik a dalších odvětvových politik, poukázat na veškeré odhalené nedostatky a předložit návrhy na jejich odstranění;
14. je přesvědčen, že by členské státy měly mít menší prostor pro vlastní uvážení, aby bylo možné nalézt způsob, jak dosáhnout lepšího provádění;

Jak zlepšit provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí

15. zdůrazňuje, že nedostatečné začlenění environmentálních aspektů do jiných oblastí politiky je jednou z hlavních příčin nedostatků v provádění právních předpisů a politiky v oblasti životního prostředí;
16. zdůrazňuje, že provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí by bylo možné zlepšit jejich lepší integrací do dalších oblastí politiky a důsledným uplatňováním zásady předběžné opatrnosti;
17. je přesvědčen, že nedostatky v oblasti administrativní kapacity a veřejné správy, což jsou dvě z hlavních příčin neuspokojivého provádění, jsou částečně důsledkem nedostatečného financování a částečně důsledkem neefektivního využívání dostupných prostředků členskými státy, a vyzývá členské státy ke zlepšení v těchto oblastech;
18. je přesvědčen, že nezbytným předpokladem řádné a robustní správy a lepší účinnosti jsou partnerství a transparentnost veřejných orgánů na všech úrovních, jasné rozdělení pravomocí, zajištění odpovídajících zdrojů, budování kapacit a lepší koordinační mechanismy;
19. zastává názor, že tržní nástroje, jako je např. daňová politika založená na zásadě „znečišťovatel platí“, představují pro členské státy účinný a účelný způsob, jak dosáhnout plného provádění politiky v oblasti životního prostředí;
20. rozhodně podporuje důraz, který je v rámci EIR kladen na výměnu osvědčených postupů a vzájemné hodnocení, a domnívá se, že by to mohlo pomoci členským státům, které čelí problémům s prováděním právních předpisů v oblasti životního prostředí, nalézt inovativní řešení. Je přesvědčen, že v tomto ohledu by byly užitečné pokyny Komise;
21. domnívá se, že EIR by měl zahrnovat jasné striktní lhůty stanovené Komisí pro zajištění provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí v členských státech;
22. je přesvědčen, že EIR může také sloužit jako nástroj pro informování veřejnosti, zvyšování povědomí, širší zapojení občanské společnosti, větší angažovanost veřejnosti a intenzivnější vzdělávání o politice v oblasti životního prostředí, což bude přínosné pro členské státy a občany; proto vyzývá Komisi, aby vypracovala soubor opatření k posouzení pokroku, jehož členské státy v oblasti životního prostředí dosáhly, včetně referenčního srovnávání osvědčených postupů a hodnotících zpráv, které by se měly pravidelně aktualizovat a zveřejňovat, aby byly veřejně dostupné;

23. vyzývá Komisi a členské státy, aby důsledněji zajišťovaly dodržování předpisů, mimo jiné zdokonalením a zintenzivněním úsilí o provádění směrnice o odpovědnosti za životní prostředí;
24. zdůrazňuje, že nevládní organizace a širší veřejnost mohou také hrát důležitou roli při podpoře lepšího provádění, a tedy i prosazování právního státu, pokud je k dispozici účinný přístup ke spravedlnosti;
25. vyzývá Komisi, aby předložila legislativní návrh týkající se inspekcí v oblasti životního prostředí s cílem urychlit provádění právních předpisů a standardů v oblasti životního prostředí;
26. v souvislosti se zajištěním řádné správy a dodržování předpisů vyzývá Komisi, aby předložila nový legislativní návrh o minimálních normách pro přístup k soudnímu přezkumu a navrhla revizi aarhuského nařízení provádějícího příslušnou úmluvu, pokud jde o opatření Unie, s cílem zohlednit nedávné doporučení výboru pro kontrolu plnění závazků této úmluvy;

Úloha členských států a orgánů EU při provádění opatření v návaznosti na EIR

27. vyzývá Komisi, příslušné orgány členských států a příslušné zainteresované subjekty, aby se neprodleně do EIR plně zapojily; zdůrazňuje důležitou úlohu regionálních a místních orgánů; vyzývá členské státy, aby úzce spolupracovaly s místními a regionálními orgány a vybízely je k tomu, aby se více zapojily do sítě Evropské unie pro provádění a prosazování práva v oblasti životního prostředí (IMPEL) a podporovaly zapojení místních a regionálních odborníků s cílem bezodkladně zlepšit sdílení údajů, poznatků a osvědčených postupů;
28. vyzývá Komisi a členské státy, aby zlepšily sběr údajů a dostupnost informací, šíření osvědčených postupů a zapojení občanů a aby zvážily větší zapojení místních orgánů do procesu tvorby politiky v oblasti životního prostředí;
29. vyzývá odpovědné orgány členských států na příslušné úrovni, aby zajistily vedení otevřených a inkluzivních dialogů o provádění, při dostatečném informování a za účasti zástupců veřejného sektoru a občanské společnosti, a vyzývá Komisi, aby se do těchto dialogů zapojila a pravidelně o nich informovala Parlament;
30. vítá politické návrhy Komise týkající se zvláštního rámce pro strukturovaný dialog o provádění, ale považuje za nutné zajistit, aby byl tento postup transparentní a aby zahrnoval příslušné nevládní organizace a klíčové zúčastněné strany;
31. vítá diskusi mezi Komisí, členskými státy a zúčastněnými stranami v expertní skupině „ekologizace evropského semestru“, domnívá se však, že zapojení zvláštní expertní skupiny pro provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí by mohlo usnadnit strukturovaný dialog o provádění doplňující dvoustranné dialogy s jednotlivými zeměmi;
32. naléhavě vyzývá k tomu, aby otázka provádění byla opakujícím se bodem priorit a programů trojice předsednictví, aby se o ní na zasedáních Rady pro životní prostředí jednalo alespoň jednou ročně, například prostřednictvím specializované rady pro provádění, a aby tuto radu doplnilo další fórum, do kterého by byl zapojen i Parlament a Výbor regionů; požaduje společná zasedání Rady, na nichž by se jednalo o provádění meziodvětvových a horizontálních aspektů, společných problémech a nových problémech s možnými přeshraničními dopady;

o

o o

33. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.